

C-224/24. sz. ügy

**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás**

A benyújtás napja:

2024. március 25.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Consiglio di Stato (Olaszország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2024. március 21.

Felperes:

Società Eredi Raimondo Bufarini Srl – Servizi Ambientali

Alperesek:

Ministero dell'Interno

Ministero della Transizione Ecologica

Comitato tecnico regionale delle Marche

Coordinamento per l'uniforme applicazione sul territorio nazionale
di cui all'art. 11 del D.Lgs. 105/2015

További felek:

Regione Marche

FP

Az alapeljárás tárgya

A 2012/18/EU irányelvet átültető nemzeti szabályozás alapján a Comitato tecnico regionale (C. T. R.) della Regione Marche (Italia) (Marche tartomány műszaki bizottsága, Olaszország) által a felperessel szemben kibocsátott felszólító levél tárgyában a Tribunale amministrativo regionale per le Marche (Marche tartomány

közigazgatási bírósága, Olaszország) által meghozott ítélet felülvizsgálata iránt a Consigilo di Stato (államtanács, Olaszország) elé terjesztett kérelem.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az EUMSZ 267. cikkben alapuló előzetes döntéshozatal iránti kérelem, amelynek tárgyát a 2012/18/EU irányelv 3. és 7. cikkének értelmezése képezi. A kérelem tárgyát konkrétan az képezi, hogy a Bíróság – a hulladékkezelő üzemek üzemeltetőjének a veszélyes anyagok mennyiségének nyomon követéséből álló gyakorlatára, valamint a szóban forgó anyagok kezelésével kapcsolatos információk hatóságoknak történő bejelentésére egyetlen módot megállapító nemzeti szabályozásra tekintettel – tisztázza e szabályok értelmezését.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A) Ellentétes-e a „veszélyes anyagok jelenlétének” a 2012/18/EU irányelv 3. cikkének 12. pontjában szereplő meghatározásával – a valamely hulladékkezelő üzemben jelenlévő veszélyes hulladékok mennyiségének előírását az üzemeltető által bevezetett (és adott esetben a 2008/98/EK irányelv 23. cikke szerinti vagy a 2010/75/EU irányelv 4. cikke szerinti engedélyből átültetett) üzemeltetési eljárásra utaló olyan gyakorlat, amely a hulladékoknak a 2012/18/EU irányelv 3. cikkének 11. pontja értelmében vett keverékeként való minősítésével az üzemben jelenlévő veszélyes anyagok mennyiségének folyamatos nyomon követését irányozza elő, és biztosítja, hogy e veszélyes anyagok mennyisége ne lépje túl a 2012/18/EU irányelv 1. mellékletének 2. oszlopában szereplő alsó küszöbértéket, illetőleg az annak 3. oszlopában szereplő felső küszöbértéket?

B) Ellentétes-e a 2012/18/EU irányelv verseny és a letelepedés szabadsága elvei szerint értelmezett 7. cikkével – amely előírja, hogy az üzemeltető köteles „az illetékes hatóságnak bejelentést” tenni az irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében felsorolt információkról – a 105/2015. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 13. cikkének 1., 2. és 5. bekezdésében foglaltakhoz hasonló olyan rendelkezés, amelynek értelmében az információk közlése kizárólag „a hatályos szabályozásnak megfelelően öntanúsítás formájában aláírt” (2. bekezdés), „az üzemeltető által az 1. bekezdésben meghatározott címzettek részére elektronikus formában, az 5. cikk 3. bekezdése szerinti súlyos balesetek okozására alkalmas üzemek jegyzéke révén a rendelkezésre bocsátott elektronikus kézbesítési szolgáltatások és eszközök igénybevételével továbbított” vagy „kizárólag digitális aláírással ellátott tanúsított elektronikus levél útján [továbbított]” (5. bekezdés), „az 5. mellékletben szereplő formanyomtatványnak megfelelően elkészített bejelentés” (1. bekezdés) útján történhet, ezáltal kizárja a kommunikációnak „az üzemeltető által bevezetett” olyan módszerét, amely az üzemben jelenlévő veszélyes anyagok mennyiségének folyamatos nyomon követését irányozza elő, és biztosítja, hogy e veszélyes anyagok mennyisége ne lépje túl a 2012/18/EU irányelv 1. mellékletének 2. oszlopában szereplő alsó küszöbértéket, illetőleg az annak 3. oszlopában szereplő felső küszöbértéket?

A hivatkozott uniós jog

A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyének kezeléséről, valamint a 96/82/EK tanácsi irányelv módosításáról és későbbi hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. július 4-i 2012/18/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2012/18 irányelv): 3. és 7. cikk.

A hivatkozott nemzeti jog

Decreto legislativo del 26 giugno 2015, n. 105 – Attuazione della direttiva 2012/18/UE relativa al controllo del pericolo di incidenti rilevanti connessi con sostanze pericolose (a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyének kezeléséről szóló 2012/18/EU irányelv végrehajtásáról szóló, 2015. június 26-i 105. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet; a továbbiakban: 105/2005. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet), az úgynevezett „Seveso szabályozás” (ahogyan az idővel kialakult: az úgynevezett első „Seveso” 82/501/EGK irányelvet átültető decreto del Presidente della Repubblica n. 175 del 1988 [1988. évi 175. sz. köztársasági elnöki rendelet]; az úgynevezett „Seveso-bis” 96/82/EK irányelvet átültető d.lgs. n. 334 del 1999 [1999. évi 334. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet]; az úgynevezett „Seveso-ter” 2012/18/EU irányelvet átültető 105/2005. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet): 3. és 13. cikk.

A 105/2005. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 3. cikkének n) pontja a „veszélyes anyagok jelenlétének” fogalmát a 2012/18/EU irányelv 3. cikkének 12. pontjában foglaltak átvételével határozza meg.

A 105/2005. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 13. cikke – a 2012/18/EU irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdésében foglaltak átvételével – arra kötelezi üzemeltetőt, hogy „az 5. bekezdésben meghatározott módon”, vagyis „elektronikus formában, az 5. cikk 3. bekezdése szerinti súlyos baleset okozására alkalmas üzemek jegyzéke révén a rendelkezésre bocsátott elektronikus kézbesítési szolgáltatások és eszközök igénybevételével” vagy „kizárólag digitális aláírással ellátott tanúsított elektronikus levél útján” a fent említett, felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet „5. mellékletében szereplő formanyomtatványnak megfelelően elkészített bejelentést tegyen” a 13. cikk 2. bekezdésében felsorolt információkról. Az üzemeltető e bejelentést öntanúsítási formában köteles aláírni, büntetőjogi felelősséget vállalva a hamis nyilatkozatok megtételéért (decreto del Presidente della Repubblica del 28 dicembre 2000, n. 445 – Testo unico delle disposizioni legislative e regolamentari in materia di documentazione amministrativa [a közigazgatási dokumentációra vonatkozó törvényi és rendeleti rendelkezések egységes szövegéről szóló, 2000. december 28-i 445. sz. köztársasági elnöki rendelet] 46., 47. és 76. cikke), az ezzel egy tekintet alá eső, büntetőjogi felelősségvállalást nem tartalmazó kommunikációs módszerek nem engedélyezettek.

A jelenleg a 105/2005. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet és mellékletei révén megállapított olasz szabályozás alapján:

- a Seveso szabályozás nem vonatkozik azokra az üzemekre, amelyekben a veszélyes anyagok mennyisége nem haladja meg a 2. oszlopban (alacsonyabb küszöbérték) meghatározott küszöbértéket;
- ha azonban a jelenlevő veszélyes anyagok mennyisége a 2. oszlopban (alsó küszöbérték) és a 3. oszlopban (felső küszöbérték) meghatározott küszöbérték közé esik, az úgynevezett „alsó küszöbértékű üzemekre” vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni;
- végül a 3. oszlopban szereplő küszöbérték túllépése esetén teljes mértékben alkalmazni kell a szabályozást (úgynevezett „felső küszöbértékű üzemek”) (lásd a 105/2015. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 3. cikkét).

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 Az alapeljárás felperese az illetékes megyei hatóság által kiadott integrált környezetvédelmi engedély alapján folyékony, veszélyes és nem veszélyes hulladékok kezelésére szolgáló üzemet üzemeltet. Ezen engedély alapján a szóban forgó társaság legfeljebb 800 tonna veszélyes hulladékot tárolhat, és legfeljebb napi 200 tonna veszélyes hulladékot kezelhet.
- 2 A direttore generale dei Vigili del Fuoco delle Marche (Marche tartomány tűzoltóságainak főigazgatója, Olaszország) – Marche tartomány műszaki bizottságának elnökeként – 2019. november 7-én munkacsoportot hozott létre, amely azt a feladatot kapta, hogy készítsen jelentést a felperes által üzemeltetett üzemnek a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyének kezelésére vonatkozó szabályozás hatálya alá vonhatóságáról. E munkacsoport a vizsgálatot követően úgy vélte, hogy a szóban forgó hulladékkezelő üzem nem zárható ki az említett szabályozás hatálya alól.
- 3 Marche tartomány műszaki bizottsága 2020. május 28-i határozatával – az említett munkacsoport megállapításait átvéve – felszólította a felperest, hogy tegyen eleget az említett szabályozásnak. Ugyanez a bizottság – miután tájékoztatást kapott arról, hogy a felperes az üzemben jelenlevő veszélyes anyagok ellenőrzésére vonatkozóan új eljárást hozott létre – 2020. november 24-i határozatával ismételen felszólította a felperest, hogy tegyen eleget a szóban forgó szabályozásnak, vagy ennek hiányában oly módon korlátozza a szóban forgó üzemben található tartályok használatát, hogy az ne lépje túl az előírt küszöbértékeket.
- 4 A felperes a 2020. november 24-i határozatot megtámadta a Tribunale amministrativo regionale per le Marche-nél (Marche tartomány közigazgatási bírósága), amely 2021. június 23-i ítéletével elutasította a keresetet.

- 5 A felperes ezen ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet terjesztett a Consiglio di Stato (államtanács), a kérdést előterjesztő bíróság elé. A felperes konkrétan azt kérte, hogy a kérdést előterjesztő bíróság előzetes döntéshozatal céljából terjessze a Bíróság elé azt a kérdést, hogy valamely üzem üzemeltetője az ezen üzemben a 2012/18 irányelv 3. cikkének 12. pontja értelmében jelenlévő veszélyes anyagok azonosítása céljából létrehozhat-e az általa üzemeltetett hulladékkezelő üzemben jelenlévő veszélyes anyagok mennyiségének nyomon követésére irányuló eljárást, hogy ne lépje túl az említett irányelv I. mellékletének 2. és 3. oszlopában meghatározott küszöbértékeket.
- 6 A Consiglio di Stato (államtanács) a 2022. évi 490. sz. nem jogerős ítéletével az eljárást felfüggesztette, és előzetes döntéshozatal céljából a C-144/22. sz. ügy tárgyát képező, következő három kérdést terjesztette az Európai Unió Bírósága elé:
- 7 „A) Az EUMSZ 267. cikk helyes értelmezése megköveteli-e a nemzeti bíróságtól – amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség –, hogy [az uniós] jog értelmezésére vonatkozó, az alapügyben releváns kérdéssel kapcsolatos előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesszen elő, még akkor is, ha a releváns uniós rendelkezés jelentésével kapcsolatos értelmezési kétség kizárható, [...] de más bíróságok magatartására tekintettel szubjektív szempontból konkrétan nem bizonyítható, hogy az eljáró bíróság által adott értelmezés megegyezik azzal az értelmezéssel, amelyet a más tagállamok bíróságai és a Bíróság adnának akkor, ha a szóban forgóval azonos kérdést kellene elbírálniuk?
- 8 B) A bírói függetlenség és a bírósági eljárások észszerű időn belüli befejezése alkotmányos és uniós értékeinek védelme érdekében értelmezhető-e úgy az EUMSZ 267. cikk, hogy az uniós jog értelmezésére vonatkozó előzetes döntéshozatalra utalás iránti kérelmet elbíráló és elutasító, végső fokon eljáró nemzeti bíróval szemben nem lehet automatikusan vagy a kérelem előterjesztőjének belátása szerint polgári és fegyelmi felelősségre vonási eljárást indítani?
- 9 C) Ellentétes-e a »veszélyes anyagok jelenlétének« a 2012/18/EU irányelv 3. cikkének 12. pontjában szereplő meghatározásával – a valamely hulladékkezelő üzemben jelenlévő veszélyes hulladékok mennyiségének előírását az üzemelő által bevezetett (és adott esetben a 2008/98/EK irányelv 23. cikke szerinti vagy a 2010/75/EU irányelv 4. cikke szerinti engedélyből átültetett) üzemeltetési eljárásra utaló olyan gyakorlat, amely a hulladékoknak a 2012/18/EU irányelv 3. cikkének 11. pontja értelmében vett keverékeként való minősítésével az üzemben jelenlévő veszélyes anyagok mennyiségének folyamatos nyomon követését irányozza elő, és biztosítja, hogy e veszélyes anyagok mennyisége ne lépje túl a 2012/18/EU irányelv 1. mellékletének 2. oszlopában szereplő alsó küszöbértéket, illetve az annak 3. oszlopában szereplő felső küszöbértéket?»

- 10 A Bíróság a 2022. december 15-i C-144/22. sz. végzésével (röviden) a következőket állapította meg:
- 11 a) a nemzeti bíróság az első kérdést illetően eltekinthet az előzetes döntéshozatalra utalástól, ha „meg van győződve arról”, hogy – a Bíróság végzésének 36–42. pontjában említett értelmezési szempontokat és a 43–45. pontjában kifejtett megfontolásokat figyelembe véve – „a tagállamok végső fokon eljáró többi bírósága és a Bíróság is osztanák az álláspontját”;
- 12 b) a második kérdés elbírálása kizárólag a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik, „amelynek felelősséget kell vállalnia a meghozandó bírósági határozatért”, fel kell mérnie az előzetes döntéshozatalra utalás szükségességét és relevanciáját, és a Bíróság nem köteles határozatot hozni, ha „a kért értelmezés nem függ össze az alapeljárás tényleges tényállásával vagy tárgyával, [vagy] ha a kérdés hipotetikus” (a C-144/22. sz. végzés 57. pontja);
- 13 c) a Bíróság – az arra az esetre megfogalmazott harmadik kérdést illetően, ha nemleges választ adna az előző kérdésekre – megállapította, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a harmadik kérdést kizárólag arra az esetre terjesztették elő, ha az első kérdésre igenlő választ kellene adni, és hogy az első kérdésre adott válaszra tekintettel nem szükséges megválaszolni a harmadik kérdést.
- 14 Az ügy visszakerült a Consiglio di Stato (államtanács) elé.
- 15 A felperes (és a Consiglio di Stato [államtanács] előtti eljárásban felülvizsgálatot kérelmező fél) a 2023. június 19-i beadványában ismételten az előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztését kérte.
- 16 A Consiglio di Stato (államtanács) a Bíróság által a C-144/22. sz. ügyben előterjesztett három kérdéssel kapcsolatban adott iránymutatás alapján- az előzetes döntéshozatal iránti kérelem jellegére és a bíróság polgári jogi felelősségével kapcsolatos olasz nemzeti szabályozás sajátosságaira vonatkozó első két kérdést illetően úgy ítéli meg, hogy figyelembe kell vennie a Bíróság által adott válaszokat, és a kérdést a Bíróság által adott iránymutatásokkal összhangban álló értelmezéssel kell megválaszolni.
- 17 A Consiglio di Stato (államtanács) – a jelen ügy szabályozására (az úgynevezett „Seveso szabályozásra”) vonatkozó harmadik kérdést illetően – úgy ítéli meg, hogy a határozat szempontjából releváns, konkrétan a „veszélyes anyagok jelenlétének” a 2012/18/EU irányelv 3. cikkének 12. pontjában szereplő fogalmára, valamint az említett irányelv 7. cikkében szereplő „az illetékes hatóságnak bejelentést” kifejezésre vonatkozó értelmezési kételyek kivételesen további előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek a Bíróság elé terjesztését teszik szükségessé.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 18 A felperes azt állítja, hogy a „Seveso szabályozásnak” lehetővé kellene tennie a hulladékkezelő üzem üzemeltetője számára az üzemben jelenlévő anyagok folyamatos nyomon követését biztosító irányítási rendszer segítségével annak bizonyítását, hogy az üzemében jelenlévő veszélyes anyagok mennyisége soha nem lépi túl az „alsó küszöbértéket”. Az uniós joggal ellentétes az olasz szabályozáshoz hasonló olyan szabályozás, amely kizárja az információtovábbítás fent leírttól eltérő módjait.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 19 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint döntő jelentőséggel bír a „veszélyes anyagok jelenléte” 2012/18/EU irányelv 3. cikkének 12. pontjában meghatározott és a nemzeti szabályozás által átvett fogalmának tisztázása.
- 20 Szintén döntő fontosságú a 2012/18/EU irányelv 7. cikke (1) és (2) bekezdésének értelmezése, amelyek alapján „[a] tagállamok megkövetelik az üzemeltetőtől, hogy az illetékes hatóságnak bejelentést tegyen”, amely többek között „a kérdéses vagy valószínűleg jelen levő veszélyes anyag és anyagcsoport azonosításához elegendő információk[at]” tartalmazza.
- 21 A kérdést előterjesztő bíróság konkrétan arra keresi a választ, hogy összeegyeztethető-e az uniós joggal az olyan átültető nemzeti szabályozás – amely annak előírásával, hogy az üzemeltető köteles „az 5. bekezdésben meghatározott módon a[z] [...] 5. mellékletében szereplő formanyomtatványnak megfelelően elkészített bejelentést te[nni]”, amely a 13. cikk 2. bekezdésében felsorolt információkat tartalmazza – az említett információk továbbításának csak egyetlen módját ismeri el.
- 22 Habár az irányelv rendelkezése bizonyos mérlegelési mozgásteret enged az alkalmazás megválasztása tekintetében, mivel kizárólag a rendszer „hatékonyságára” összpontosít, úgy tűnik, abban sem akadályozza meg a tagállamot, hogy az információk közlésének „egyetlen egy módját” válassza.
- 23 Az irányelv rendelkezése lehetővé teszi az üzemeltető számára, hogy „bejelentést” tegyen, és úgy tűnik, hogy az irányelvben használt kifejezés nem követel meg előre meghatározott módszert: ez nehézséget jelent az irányelvben foglalt szabályozás értelmezése során, amely a Bíróság C-144/22. sz. végzésének 37. pontjában meghatározott kritérium alapján az Unión belül eltérő ítélkezési gyakorlatokhoz vezethet.
- 24 Sem az eljárás felei, sem pedig a kérdést előterjesztő bíróság nem állapított meg – a Bíróság C-144/22. sz. végzésének 40. pontjában foglaltak tükrében – az irányelv különböző nyelvi változatai közötti konkrét eltéréseket.

- 25 Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint nehéz a „bejelentés” kifejezés uniós szabályozás keretében történő használatát értelmezni, mivel bár egyrészt úgy tekinthető, hogy e kifejezést az egyes nemzeti jogalkotók által meghatározott értelemben kell érteni, másrészt úgy is tekinthető, hogy a „bejelentés” azt jelenti, hogy az üzemeltető az információközlés bármely formáját használhatja (a Bíróság C-144/22. sz. végzésének 41. pontja, amely szerint az uniós jog „saját [terminológiát] és önálló fogalmakat” használ).
- 26 Ebben az értelemben azzal lehet érvelni, hogy – a Szerződésnek a verseny és a letelepedés szabadságára vonatkozó elvei szerint is értelmezett – uniós irányelv nem teszi lehetővé a nemzeti jogalkotó számára, hogy „egyetlen módszert” írjon elő (öntanúsítvány benyújtása büntetőjogi felelősségnek a hamis nyilatkozatok esetére történő vállalása mellett) és kizárja az ellenőrzés és a nyomon követés technológiailag innovatívabb és fejlettebb, az Unió területén a versenyt kevésbé korlátozó, ugyanolyan hatékony, de egyszerűbb és a vállalkozások számára kevésbé terhes formáit.
- 27 A Consiglio di Stato (államtanács) megállapítja, hogy a kérdés azért releváns, mert ha a Bíróság úgy határoz, hogy a 2012/18/EU irányelv 7. cikkével ellentétes (vagy azzal nem ellentétes) az olyan nemzeti szabályozás, amely az információk közlésének egyetlen módját szabályozza, a Consiglio di Stato (államtanács) értékelné fogja, hogy köteles volt-e az olasz hatóság a felperes számára lehetővé tenni (vagy meg nem engedni) az információk eltérő módon történő közlését, következésképpen értékelné fogja a megtámadott felszólító levél jogszerűségét.
- 28 A kérdést előterjesztő bíróság azt is kéri, hogy a Bíróság – akár csak járulékosan is – bírálja el azt a kérdést, amely már tárgyát képezte a C-144/22. sz. ügyben előterjesztett első két – az előzetes döntéshozatal iránti kérelem jellegére és a bíróságok kötelező előzetes döntéshozatalra utalás mellőzése miatti polgári jogi felelősségére kapcsolatos olasz nemzeti szabályozás sajátosságaira vonatkozó – kérdésnek (az 1988. évi 117. sz. törvény 2. cikkének 3-bis. bekezdése).
- 29 A kérdést előterjesztő bíróság – figyelembe véve egyrészt a Bíróság által a fent említett kérdések közül az elsővel kapcsolatban kifejtett határozott irányvonalat, másrészt pedig e kérdések közül a második kérdés nyilvánvaló elfogadhatatlanságának megállapítását – úgy ítéli meg, hogy e tekintetben önállóan kell értelmezési elvet meghatározni, és a megoldást az uniós jogforrásokban és a Bíróság által (különösen a Consorzio Italian Management ítéletben [C-561/19]), az Emberi Jogok Európai Bírósága által, valamint a többi európai legfelsőbb közigazgatási bírósággal való – az A. C. A. – Association of the Councils of State and Supreme Administrative Jurisdictions 2023 októberében Svédországban tartott hivatalos találkozója alkalmával történő – összehasonlítás keretében már kifejtett megfontolásokban kell keresnie.
- 30 E bíróság egyrészt megerősíti, hogy az olasz bíróságok – az előzetes döntéshozatalra utalás eszközén keresztül is – jelentős mértékben hozzájárulnak a Bíróság és az európai bírák közötti páneurópai párbeszédhez.

- 31 Másrészt rámutat arra, hogy az olasz bíróságok, különösen a Consiglio di Stato (államtanács) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett ügyeknek a más tagállamok legfelsőbb (közigazgatási) bíróságai által előterjesztett ügyekhez képest nagy száma nyilvánvalóvá teszi annak kockázatát, hogy a bírák az előzetes döntéshozatalra utalás eszközét „önvédelem” céljára és automatikus módon használják még azokban az ügyekben is, amelyekben a konkrét ügyre alkalmazandó nemzeti szabályozás uniós szabályozással való összeegyeztethetőségét illetően az *acte clair* elve szerint nem vetődnek fel kételyek. Ennek oka az, hogy a bíró felelősségével kapcsolatos, fent említett olasz szabályozás befolyásolhatja a nemzeti bíróság magatartását, és arra készítheti, hogy később nyilvánvalóan elfogadhatatlanoknak bizonyuló kérdéseket fogalmazzon meg amiatt, hogy az eljárás egyes felei az előzetes döntéshozatalra utalás mellőzésének esetére a felelősség megállapítása iránti kereset lehetőségét helyezik kilátásba (lásd a 2023. december 12-i C-407/23. sz. ítéletet).
- 32 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint a Bíróság a Consorzio Italian Management ítélettel (C-561/19, különösen az 50., 51. és 53–55. pont) egyértelművé teszi, hogy – az az *acte clair*, *acte éclairé* és a felek által előzetes döntéshozatalra előterjesztendő kérdés relevanciája tekintetében kialakult uniós állandó ítélkezési gyakorlat szerint – „kötelező” előzetes döntéshozatal kezdeményezése iránti kérelem esetén a bíróságot nem pusztán „automatikus előzetes döntéshozatalra utalásra vonatkozó kötelezettség”, hanem „az előzetes döntéshozatal kezdeményezése iránti kérelem elbírálásának és az [azt kizáró körülményekre vonatkozó] indokolásnak a kötelezettsége” terheli.
- 33 E következtetéseket megerősítik az Emberi Jogok Európai Bírósága által megállapított elvek (2011. szeptember 20., Ullens de Shooten és Rezabek kontra Belgium, 3989/07 és 38353/07; 2012. április 10., Vergauwen és társai kontra Belgium, 87–106. §-ok, különösen pedig az indokolás 89–91. §-ai). Az Emberi Jogok Európai Bírósága konkrétan az utolsóként hivatkozott ítéletben úgy ítélte meg, hogy az előzetes döntéshozatalra utalás mellőzésének indokolása elegendő ahhoz, hogy ne sérüljön az EJEE 6. cikke (1) bekezdése.
- 34 Következésképpen, ha a nemzeti bíróság kifejezetten megindokolja az előzetes döntéshozatalra utalás mellőzését, nem állhat fenn a bíró kártérítési és/vagy fegyelmi felelőssége, mivel ellenkező esetben sérülne az igazságszolgáltatás függetlensége.
- 35 Ennek alapján tehát a Bíróság előzetes döntéshozatal iránti eljárásának kezdeményezése hiányában a bíróságot terhelő esetleges felelősség megállapításához kizárólag azt kell figyelembe venni, hogy az az előzetes döntéshozatalra utalást mellőző határozatban eleget tett-e az indokolási kötelezettségnek.